

ת"פ 14453/07/16 - מדינת ישראל נגד מואייד עיסא

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו
ת"פ 14453-07-16 מדינת ישראל נ' עיסא(עציר)

לפני
המאשימה
כבוד השופט, סגן נשיא ג'ורג' קרא
מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד קלבל לופז

נגד
הנאשמים
מואייד עיסא (עציר)
ע"י ב"כ עו"ד מנדלמן

גזר-דין

הנאשם הורשע על פי הודייתו בעבירת שוד, לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**החוק**").

ואלו הן נסיבות ביצוע העבירה

ביום 25.6.16 בשעה 19:00 או בסמוך לכך, ישבה המתלוננת, ילדת 1942, עם שתי חברותיה על ספסל בגינה ציבורית בתל אביב (להלן: "**הגינה**"), כשלצווארה שרשרת זהב. לפתע, הגיח הנאשם מאחוריה ומשך בחוזקה בידיו את השרשרת. המתלוננת, אשר הרגישה תחושת מחנק ממשיכת השרשרת, ניסתה למנוע מהנאשם לגנוב את השרשרת ואחזה בה בידה, ואולם הנאשם תפס את ידה של המתלוננת בידו האחת, כאשר בידו השנייה משך את השרשרת עד אשר נתלשה מצווארה של המתלוננת, ולאחר מכן נמלט מן המקום.

תסקיר שירות המבחן (מיום 29.1.17)

הנאשם כבן 22, רווק, תיאר מערכת יחסים מתוחה עם בני משפחתו. הנאשם החל בצריכת אלכוהול בגיל 11 ובצריכת סמים בגיל 13. תיאר שימוש בכל סוגי הסמים. על רקע האמור, נשר מלימודיו במהלך כיתה י"ב והיה מעורב בתיקי אלימות בגינם הופנה לשירות המבחן לנוער.

בשנים 2012-2014 שולב הנאשם מספר פעמים במסגרות טיפוליות שונות, אולם לא החזיק בהן מעמד לאורך זמן ולא השלים כל הליך טיפולי. גם כיום הנאשם מבטא סלידה ממסגרות טיפוליות ייעודיות בתחום ההתמכרויות הן בקהילה והן במסגרת שב"ס ואף מפגין אמביוולנטיות ביחס לאפשרות להשתלב באגף שיקומי, אם יושת עליו עונש מאסר בתיק זה.

לאחר שחרורו ממאסר לתקופה של 13 חודשים שנגזר עליו במסגרת ת"פ 10147-12-17 של בית משפט השלום ברמלה, שב הנאשם להשתמש בסמים באופן אינטנסיבי ותיאר שימוש זה באופן חיובי, שכן עברו השימוש בסם מהווה אמצעי להרגעה עצמית.

בהתייחסו לעבירה נשוא תיק זה, הנאשם הודה באופן פורמאלי בעובדות כתב האישום והביע חרטה על מעשיו, אך הפחית מחומרתם. הנאשם התקשה להביע אמפתיה כלפי המתלוננת, הפגין עמדות קורבניות והשליך את האחריות למעשיו על גורמים חיצוניים, בכללם התמכרותו לסמים. הסביר את ביצוע המעשה ברצונו לממן המשך שימוש בסם.

שירות המבחן התרשם כי הנאשם פיתח התמכרות קשה לחומרים פסיכו-אקטיביים, תוך החזקה בעמדות חיוביות ביחס לשימוש בסמים. ניכר כי הוא אינו מודע למצבו, חסר יכולת לערוך ביקורת עצמית, נעדר בשלות ומוטיבציה ממשית להירתמות לטיפול ובאישיותו קווים אימפולסיביים וקושי בולט בדחיית סיפוקים. כל המתואר, מעיד על סיכון גבוה למעורבות חוזרת בפלילים.

לאור האמור, נמנע שירות המבחן מלבוא בהמלצה טיפולית בקהילה לגבי הנאשם.

טיעוני התביעה לעונש

ב"כ המאשימה ביקש לגזור את דינו של הנאשם במידת החומרה המתחייבת מהעובדה כי עבירת השוד בוצעה בברוטאליות, כלפי מתלוננת - קשישה כבת 74, שעה שישה בגינה ציבורית. הנאשם השיג את מבוקשו תוך כדי מאבק, שכן לא הרפה מן המתלוננת, הגם שנחנקה, והמשיך במשיכת השרשרת עד אשר נתלשה מצווארה.

ב"כ המאשימה הפנה לגיליון ההרשעות הקודמות של הנאשם ולגז"ד מת"פ 18077-09-13 שניתן ביום 23.12.13 ע"י כב' השופטת דסקין, בו הוטל על הנאשם, בין היתר, עונש מאסר על תנאי למשך 9 חודשים שהוא בר הפעלה בתיק זה, וכן להצהרת נפגעת העבירה, ממנה עולה כי למתלוננת נגרם נזק נפשי רב וכי היא איבדה את תחושת הביטחון ומאז אירוע השוד אינה מרגישה בטוחה לצאת מביתה בשעות הערב.

לעניין קביעת המתחם, נטען כי בעבירות שוד המבוצעות כלפי קשישים, על מתחם הענישה להיות חמור בהרבה מהמתחם בעבירות שוד "רגילות" המתבצעות באופן ספונטני. לעמדתו, מתחם העונש ההולם לעבירה אותה עבר הנאשם נע בין 18 ל-72 חודשי מאסר בפועל, והפנה לפסיקה.

ב"כ המאשימה ביקש להטיל על הנאשם עונש מאסר לתקופה של 36 חודשים בפועל, ולהפעיל במצטבר את המאסר המותנה של 9 חודשים כך שסך הכל יישא הנאשם עונש מאסר כולל של 45 חודשים, מאסר על תנאי וחיובו בתשלום פיצויים למתלוננת. את עמדתו העונשית נימק ב"כ המאשימה בעברו הפלילי של הנאשם, הכולל שתי הרשעות קודמות, בתסקיר שירות המבחן שקובע שלנאשם אין כל כוונה להירתם להליך טיפולי, ובעמדתו החיובית של הנאשם כלפי המשך שימוש בסמים.

טיעוני ההגנה לעונש

ב"כ הנאשם ביקש לגזור את דינו של הנאשם במתינות בהפנותו לנסיבות הקולא הבאות:

מדובר בצעיר שביצע את המעשה על רקע התמכרותו הקשה לסמים, הודה במהלך החקירה המשטרתית, שיתף פעולה באופן מלא והביע חרטה ואמפתיה כלפי המתלוננת. העבירה בוצעה באופן ספונטני, ללא תכנון מוקדם, כאשר האלימות שהופעלה במהלכה הייתה ברף הנמוך. למתלוננת לא נגרם כל נזק גופני.

באשר למתחם, ביקש ב"כ הנאשם לקבוע כי מתחם הענישה בגין המעשה שעשה הנאשם נע בין 6 עד 24 חודשים

לריצוי בפועל, והפנה ל-ע"פ 7655/12 פייסל (מיום 4.4.13).

בשל גילו הצעיר של הנאשם, הודייתו כבר בחקירתו במשטרה ובהמשך בבית המשפט, נסיבות חייו הלא פשוטות כעולה מתסקיר שירות המבחן, ניסיונות עבר לגמילה וטיפול שעשה הנאשם מיוזמתו ולא צלחו, ביקש ב"כ הנאשם למקם את הנאשם ברף התחתון של המתחם. באשר למאסר המותנה בן 9 חודשים, ביקש כי זה יופעל בחלקו בחופף וחלקו במצטבר לעונש שיוטל כאן, כך שהתוצאה העונשית שתתקבל תתחשב במכלול נסיבות הקולא כאמור לעיל.

הנאשם בדברו לבית המשפט אמר כי הוא טעה בחייו הרבה פעמים, שהוא מתחרט ומתכוון במהלך המאסר בתיק זה ללכת לטיפול ולהיגמל מסמים.

דיון:

העובדות המתוארות בכתב האישום מהוות אירוע אחד, שלגביו אקבע מתחם עונש הולם אחד.

הערכים החברתיים המוגנים בעבירת השוד

על חומרתה של עבירת השוד עמד לא אחת בית המשפט העליון, תוך הדגשה כי מעבר להיבט הכספי, ניצבות גם פגיעות פיזיות ונפשיות הנגרמות לקורבנות, גם כאשר האלימות הנלווית היא יחסית מינורית, קל וחומר כאשר היא מופנית כלפי גורמים מוחלשים בחברה. כל אלו פוגעים פגיעה קשה בשלומם ובתחושת הביטחון של הציבור בכללותו: **"רבות נכתב ונאמר על עבירת השוד, המאגדת בחובה שני רכיבים חמורים: שימוש באלימות או איום בביצוע מעשה אלימות; וגניבת הרכוש. עבירה זו פוגעת בגופו, בכבודו ובקניינו של הקורבן, ובמרבית המקרים היא גורמת לו גם צלקות נפשיות קשות, בצד עצם הפגיעה ברכושו. המדובר, בדרך כלל, באירוע אלים וקצר טווח, שבצידו פיתוי לעשיית רווחים קלים וזמינים לעבריו. ככלל, עסקינן בהתאנות לגורמים מוחלשים בחברה, המהווים טרף קל וזמין למבצעי השוד, כגון: קשישים, אנשים בעלי מוגבלות, או קורבנות עבירה המצויים לבדם..."** (ע"פ 6318/13 מיכאלי, מיום 2.4.14).

וגם:

"...המערער הורשע בעבירת שוד, הנחשבת לעבירה חמורה, לנוכח העובדה שהיא משלבת בין פגיעה בקניין ובגוף, אף כאשר האלימות הנלווית לה היא מינורית יחסית...תלישת השרשרת מצווארו של המתלונן...הייתה כרוכה גם במימד של חדירה למרחב האישי האינטימי שלו. באופן כללי יותר, עבירות של שוד על דרך תקיפה ברחוב פוגעות לא רק בקורבן, אלא בתחושת הביטחון האזרחית הכללית. אחת הציפיות הראשונות של אנשים היוצאים מביתם לרחובות העיר היא היכולת להתנהל בביטחון וללא אימה, ולא כל שכן בסביבה היומיומית והמוכרת..." (ע"פ 6862/13 חג'אזי, מיום).

מידת הפגיעה בערכים החברתיים המוגנים

פגיעתו של הנאשם בערכים החברתיים שצוינו לעיל, הייתה קשה. הנאשם הפתיע את המתלוננת שישבה לתומה על ספסל בגינה ציבורית בשעות הערב ומשך בחוזקה את השרשרת שענדה סביב צווארה. משיכה חזקה זו הובילה לתחושת מחנק אצל המתלוננת. משלא הצליח הנאשם לקרוע את השרשרת מעל צווארה, והמתלוננת לא הרפתה, הפעיל

הנאשם כוח נוסף שהביא לקריעת השרשרת מצווארה של המתלוננת חרף התנגדותה לכך.

נסיבות הקשורות בביצוע העבירה

מנסיבות תיק זה עולה כי לא קדם תכנון של ממש לביצוע עבירת השוד. ואולם, נדמה כי לא בכדי בחר הנאשם את הקורבן שבחר - אישה קשישה כבת 74 שנים, שיחסי הכוחות בינה לבין הנאשם, צעיר בן 22, אינם שווים. אף שבעקבות מעשה השוד לא נגרמה למתלוננת חבלה של ממש, אין חולק על כך כי תחושת הביטחון האישי של המתלוננת נפגעה קשה, וכיום היא חוששת לצאת מביתה בשעות הערב, ונראה כי תחשוש לשוב ולשבת בגינה ציבורית בשעות הערב כפי שעשתה עד כה.

נסיבת ביצוע עבירת השוד על רקע התמכרותו של הנאשם לסמים ומתוך כוונה לממן את השימוש היומי שלו בסם, אינה יכולה לשמש נסיבה לקולא. נהפוך הוא.

מדיניות הענישה

בע"פ 6862/13 חג'אזי (מיום 7.7.14) (להלן: "**עניין חג'אזי**") נדון עניינו של המערער, שביצע עבירת שוד כלפי מהגר עבודה בישראל. דובר באירוע ספונטני, חד פעמי, עם דרגת אלימות נמוכה וללא שימוש בנשק. מתחם העונש נקבע ככזה שנע בין 6 ל- 28 חודשים. לאור עברו המכביד באופן יחסי לגילו הצעיר של המערער, קבע ביהמ"ש כי עונשו יהא ברף העליון, קרי, 28 חודשי מאסר בפועל.

בע"פ 1044/13 זידאן (מיום 29.10.13) לאחר ניהול הליך הוכחות, נגזרו על המערער 48 חודשי מאסר בפועל בגין עבירת שוד כלפי קשישה ובגין הפרת הוראה חוקית.

בית המשפט עמד על נסיבות חייו הקשות של המערער, התייחס לגילו הצעיר בעת ביצוע העבירה - 22 שנים והתייחס להתרשמות שירות המבחן לכך שיש מקום להשית על המערער מאסר בפועל. כן, נשקל עברו הפלילי. בית המשפט העליון דחה את הערעור תוך שהתייחס לחשיבות ההרתעה והגמול ביחס לעבריינים הפושעים נגד קשישים ותוך הדגשה כי "אין בעובדה כי המתלוננת לא נחבלה ולא נזקקה לטיפול רפואי כדי לשנות מכך".

בע"פ 2774/12 אבשלומוב (מיום 19.3.13) הורשע המערער בעבירות של שוד וגניבה לאחר שמיעת ראיות, ונגזר עליו עונש של 48 חודשים לריצוי בפועל וכן הופעל במצטבר מאסר מותנה בן 6 חודשים, כך שסה"כ הושת על המערער עונש של 54 חודשים מאחורי סורג ובריח. לחומרא זקף ביהמ"ש את עברו הפלילי של המערער וזהות קורבנות העבירה - שתי נשים קשישות. לזכותו זקף ביהמ"ש את נסיבות חייו הקשות של המערער וגילו הצעיר בעת ביצוע העבירות - 22 שנים. ביהמ"ש העליון דחה את הערעור על פסק הדין. באשר להפעלת המאסר המותנה במצטבר הוסיף כי הכלל הוא שמאסר מותנה, בהיעדר נסיבות מיוחדות, יופעל במצטבר וכי לאור עברו הפלילי המכביד בתחום עבירות הרכוש, כמו גם היעדר מוראו של המערער מפני החוק, יש לדבוק בכלל ולא לסטות ממנו.

ב"כ הנאשם הפנה את ביהמ"ש לע"פ 7655/12 פייסל (מיום 4.4.13) (להלן: "**עניין פייסל**") לביסוס טענתו באשר למתחם העונש שראוי לקבוע בעניינו של הנאשם. כאן המקום להעיר, כי בעניין פייסל עבירת השוד לא בוצעה כלפי קשיש/קשישה. נסיבה זו של זהות הקרבן היא נסיבה חשובה בקביעת המתחם. כך למשל בעניין חג'אזי שאזכר לעיל, התייחס ביהמ"ש העליון לזהות הקרבן כנסיבה שמצדיקה החמרה בקביעת המתחם: "**...מקרים מסוג זה עשויים להצדיק מתחם ענישה שונה מן המתחם הנוהג לאותה עבירה ביחס לאותו קורבן. דוגמה אפשרית לכך היא**

שוד קשישים, שלגביה נקבע כי היא עבירה חמורה שבעתיים משוד "רגיל" כיוון שסיכויי התנגדותם של קשישים בעת ביצוע עבירה זו נמוכים במיוחד".

לאור הדברים האמורים, אין עניין פייסל רלוונטי לענייננו שלנו.

קביעת המתחם

מדובר באירוע שוד שביצע בחור צעיר המכור לסמים, אשר ביקש להשיג את מנת הסם הבאה שלו על חשבון קורבן תמים. לצורך הצלחת מזימתו בחר כקורבן אישה קשישה, לאור פערי הכוחות המובהקים ביניהם.

לאור הפגיעה הקשה של הנאשם בערכים החברתיים המוגנים, זהות קורבן העבירה ומדיניות הענישה הנהוגה, אני קובע כי מתחם העונש ההולם בגין מעשיו של הנאשם נע בין 18- ל- 40 חודשי מאסר בפועל.

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה

לנאשם - בחור צעיר כבן 22 - נסיבות חיים לא פשוטות, כמפורט בתסקיר שירות המבחן. כבר בגיל צעיר החל לצרוך סמים ואלכוהול באופן אינטנסיבי ובעקבות כך נשר מהלימודים והתחבר לחברה שולית.

זוהי אינה הפעם הראשונה בה עומד הנאשם לדין. מגיליון הרשעותיו עולה כי לחובתו הרשעות בעבירות של החזקה ושימוש בסמים לצריכה עצמית; עבירות של איומים; היזק לרכוש במזיד; עבירות של הפרת הוראה חוקית; החזקת אגרופן או סכין שלא למטרה כשרה; תקיפה סתם של בת זוג.

הנאשם ריצה מאסר בפועל לתקופה של 13 חודשים וכן תלוי ועומד נגדו מע"ת בן 9 חודשים מאותו גזר דין. לא חלפה לה תקופה ארוכה מאז שוחרר ממאסר, והנה הסלים הנאשם את מעשיו והסתבך בעבירת שוד חמורה. הנאשם אינו מגלה כל עניין ורצון אמיתי להירתם להליך טיפולי ומחזיק בעמדות חיוביות לגבי שימושו בסמים.

מן העבר השני, לא נעלמו מעיני הנסיבות הבאות: הנאשם הינו צעיר כבן 22 שנים - "בגיר-צעיר", ועונש מאסר בפועל מהווה פגיעה קשה בו, אף אם זו אינה היכרותו הראשונה עם מערכת אכיפת החוק. כמו כן, תיזקפנה לזכותו שיתוף פעולתו המלא עם חוקריו במשטרה, הודייתו, והחיסכון בניהול התיק. כן תילקח בחשבון העובדה כי נמצא במעצר תקופה ארוכה - למעלה מ-7 חודשים, וכי תנאי מעצר קשים בהרבה מתנאי מאסר.

מיקום הנאשם בתוך המתחם

לאחר שפירטתי את מכלול נסיבות החומרא של ביצוע העבירה, בשימת דגש על ביצוע עבירה כלפי קרבן חלש וחרף היעדר תכנון מוקדם, קיומו של עבר פלילי ומאסר על תנאי בר הפעלה, זה מחד גיסא ומאידך גיסא, נסיבות חייו הקשות של הנאשם, גילו הצעיר, הודייתו, חרטתו ושיתוף פעולתו עם המשטרה, החלטתי למקם את הנאשם באמצעיתו של המתחם שקבעתי.

אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 30 חודשי מאסר לריצוי בפועל.

ב. אני מפעיל את עונש המאסר על תנאי של 9 חודשים שהוטל בת"פ 18077-09-13 במצטבר למאסר בפועל שהוטל לעיל, כך שסה"כ ירצה הנאשם - **39 חודשי מאסר בפועל**. לא מצאתי לחפוף את המאסר המותנה, גם לא חלק ממנו, זאת לאור החזרתיות של הנאשם בביצוע עבירות והיעדר מוראו של הנאשם מן הדין.

ג. 12 חודשי מאסר על תנאי, והתנאי שבמשך תקופה של 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר, לא יעבור הנאשם כל עבירת אלימות או רכוש או סם מסוג פשע.

ד. פיצויים למתלוננת עת/1 ז.א. בסך 3,500 ₪ (שלושת אלפים וחמש מאות ₪).

הפיצוי יושלם ב-5 תשלומים של 700 ₪ כל אחד, שהראשון בהם יהיה ביום 1.5.2017 ובכל 1 בחודש שלאחריו.

ה. ימי מעצרו של הנאשם - מיום 29.6.16 ועד ליום מתן גזר הדין - ינוכו מתקופת מאסרו.

זכות ערעור תוך 45 יום לבית המשפט העליון

ניתנה והודעה היום י' שבט תשע"ז, 06/02/2017 במעמד הנוכחים.

ג'ורג' קרא , שופט, סגן נשיא